

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Mina Mjærum Johansen
22 05 45 42

Vår dato
19.03.2013
Deres dato
01.02.2013

Vår referanse
11/00643-13
Deres referanse
12/356

Svar på høring på forslag til justeringer i prisutjevningsordningen for melk (PU-ordningen)

Norges Bondelag viser til brev om *Høring på forslag til justeringer i prisutjevningsordningen for melk* datert 1. februar 2013, høringsnotat av 29. januar og Statens Landbruksforvaltnings (SLF) evalueringsrapport 22/2012.

Prisutjevningsordningen for melk er et viktig element i markedsordningen for melk, og grunnleggende for å kunne nå jordbruksavtalens målpriser for melk. Det er viktig med stabil og forutsigbar forvaltning av ordningen.

For å øke konkurransen i meieri-sektoren vedtok Stortinget i 2007 å bedre rammebetingelsene for meieriselskaper utenfor Tine-systemet. På dette tidspunktet hadde Tine SA en markedsandel på 84, 2 prosent på hovedanvendelsen av melk. Gjennom prisutjevningsordningen for melk fikk Tines konkurrenter bedre økonomiske rammevilkår, og disse ble fastsatt i *Forskrift om prisutjevningsordningen for melk* (FOR 2007-06-29 nr. 832). Det ble samtidig vedtatt at ordningen skulle evalueres etter 5 år.

De konkurransepolitiske tiltakene består av avgift/økt tilskudd for aktører utenfor Tine-systemet på 25 øre per liter (heretter kalt differensiert avgifter), en midlertidig differensiert avgift spesielt til Synnøve Finden AS og Q-Meieriene AS på 12 øre per liter (avviklet 1. juli 2011) og distribusjonstilskuddet til til Q-Meieriene AS for flytende meieriprodukter på 60 øre per liter avgrenset til 80 mill. liter. I tillegg har man ordningen med spesiell kapitalgodtgjørelse til meieriselskaper utenfor Tine-systemet fra 2004. Tiltakene hadde samlet sett en kostnadsramme på 60-65 mill. kroner i 2007.

Norges Bondelag var i 2007 skeptisk til finansieringen av tiltakene gjennom avgifter på meieriprodukter i markedet, og at dette igjen ville påvirke prisen melkeprodusentene ville kunne ta ut i markedet (målprisen). Norges Bondelag skrev i sitt høringsvar til forskriften at *Norges Bondelag forutsetter videre at endringene gjennomføres i tråd med sluttprotokollen fra årets jordbruksforhandlinger pkt 4 der "Partene legger til grunn at endringen ikke vil påvirke produsentprisen for melk (jf. Innst. S. nr. 8 (2006-2007))."*

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:
Postboks 9354 Grønland
0135 OSLO

Norges Bondelag
Bondelagets Servicekontor AS

Besøksadresse:
Landbrukets Hus,
Schweigaardsgate 34 C
0191 OSLO

Org.nr.: 939678670
Org.nr.: 985063001 MVA

Telefon:
22 05 45 00

Bankkonto: 8101.05.12891
Bankkonto:: 8101.05. 91392

E-postadresse:
bondelaget@bondelaget.no

Internett:
www.bondelaget.no

Vår dato	Vår referanse
19.03.2013	11/00643-13

Norges Bondelag mente også at de konkurransepolitiske tiltakene i PU-ordningen skulle være midlertidige.

I departementets høringsnotat av 29. januar 2013 foreslås følgende endringer i dagens regelverk:

- La den differensierte satsen være uendret på 25 øre per liter
- Redusere satsen for særskilt distribusjonstillegg til Q-meieriene til 45 øre per liter, og øke volumgrensen til 100 mill. liter. Ordningen skal fremdeles være begrenset til Q-meieriene.
- Ajourføre beregningsmodellen for kapitalgodtgjørelse hvert år

SLFs evalueringsrapport viser tydelig at konkurransen i meieri-sektoren har økt fra 2007. Gjennom bedre rammevilkår har øvrige meieriselskap tatt markedsandeler og bedret selskapenes økonomiske nøkkeltall. I vurderingen av selskapenes utvikling må en også ta hensyn til at importen av meieriprodukter har økt svært mye og svekket markedsmuligheter og lønnsomhet i sektoren. Rapporten viser videre at den samlede kostnaden for de konkurransepolitiske tiltakene var på nær 115 mill. kroner i 2011, og at tiltakene vil øke med 52,9 mill. kroner til 167,4 mill. kroner i 2016, hvis dagens satser på de tre ordningene holdes uendret. Norges Bondelag har ut i fra tall i SLFs rapport beregnet at departementets forslag vil ha en kostnad på ca 160 millioner i 2016. Det vil i så fall bety en økning på nær 100 mill. kroner i perioden 2007 til 2016.

Med dagens ordning motta Q-meieriene kr 1,14 per liter melk i tilskudd gjennom differensiert avgift på 25 øre, distribusjonstilskudd på 60 øre og kapitalgodtgjørelse på 29 øre. Selv om departementet foreslår å senke distribusjonstilskuddet til 45 øre vil melkevolumet som omfattes av ordningen øke kraftig fram mot 2016, slik at ordningen blir nær tredoblet i forhold til det som var nivået i 2007.

Norges Bondelag mener at de konkurransepolitiske tiltakene var ment å være midlertidige da de ble innført i 2007, og at det nå er nødvendig å justere satsene ned med et framtidig mål om at ordningene skal fases ut. Norges Bondelag er sterkt bekymret for kostnadsutviklingen for de konkurransepolitiske tiltakene, og vil i denne omgang derfor foreslå at det settes et tak tilsvarende 2011- nivået, på 115 mill. kroner, for de konkurransepolitiske tiltakene samlet sett. Satsene tilpasses denne kostnadsrammen.

Distribusjonstilskuddet gis bare Q-Meieriene AS som i dag, og som foreslått av LMD, og volumgrensa for dette tilskuddet beholdes på dagens 80 mill. liter. Distribusjons-tilskuddet er historisk betinget ut fra at Q-meieriene ble lokalisert i sentrale melkeproduksjonsområder. Norges Bondelag mener derfor at det er naturlig at det legges inn et krav om at minimum 70% av Q-meierienes anvendte melkemengde skal være mottatt direkte fra egne melkeprodusenter.

Med vennlig hilsen

Vår dato
19.03.2013

Vår referanse
11/00643-13

Nils T. Bjørke

Per Skorge

Elektronisk godkjent, uten underskrift